

Orde van dienst Grote Kerk Dordrecht

Wat is de kern van de eredienst?

- *De hele liturgie staat in het teken van de ontmoeting tussen God en mens. In en door de liturgie communiceert God met ons mensen.
Niet wij maken de liturgie, de liturgie maakt ons - in deze wisselwerking - tot mensen van God.*
- *Een mens heeft een zekere moed, lef en verlangen nodig...om zich met de eigen aanwezigheid in te brengen in de liturgie en actief te participeren. Liturgie is dan ook geen schouwspel waarbij we toeschouwers zijn.*
- *Van begin tot einde is liturgie beweging en wij zijn mensen van de weg*
- *De orde kent het onderscheid tussen het ordinarium (het gewone) en het proprium (het tijdeigene). Zo zijn er vaste onderdelen, die elke zondag terugkomen en delen die per zondag wisselen*

Deze orde van dienst is te vinden in het Dienstboek van de PKN (vanaf p. 153), te lezen via www.theologie.nl/bibliotheek/dienstboek-protestantse-kerk-deel-1

Hierin is ook een uitgebreide toelichting te lezen onder de titel 'Gang door de dienst', op p.859
Een korte samenvatting vindt u hierbij.

Voorganger

Organist

Orgelspel

Korte afkondiging ouderling van dienst en stil gebed

INTREDE

gemeente gaat staan

Intredelied

Met dit lied leggen we accent op het zingend opgaan naar de plaats waar de Schriften worden geopend. De gemeente zingt staande en blijft – wanneer zij daartoe in staat is - tot en met het Gloria staan

Groet

Genade zij u en vrede van God, onze Vader,
en van Jezus Christus, de Heer
Amen

Deze apostolische groet klinkt wanneer de vg vanaf het begin de dienst leidt.

Bemoediging

Onze hulp in de Naam van de Heer
die hemel en aarde gemaakt heeft

Gebed van toenadering

...door Jezus Christus onze Heer
Amen

De bemoediging is nauw verbonden met het gebed van toenadering, het gebed dat de gemeente bidt nu zij voor Gods aangezicht treedt. Vreugde, schroom en ook schuld worden hierin verwoord. Het is een nadrukkelijk moment van inkeer. Het naderen van God vraagt om eerbied en liefdevolle genegenheid. Het stil gebed geeft ruimte voor persoonlijke invulling. Het is het eerste gebed met en door de gemeente. Het kan de vorm hebben van een beurtspraak, zodat het echt van de hele gemeente is.

Oorspronkelijk was dit een gebed dat de priester in stilte sprak op de drempel van het priesterkoor. Luther wilde dit priestergebed daarom afschaffen. Nu is het een gebed van de gemeente geworden, een wederzijdse schuldbelijdenis voor vg en gemeente, veelal in beurtspraak. Met dit gebed willen we aan het begin van de dienst met God en met elkaar in het reine komen.

Psalm van de zondag

Laten wij de Heer om ontferming aanroepen voor de nood van de wereld
en zijn Naam prijzen want zijn barmhartigheid heeft geen einde....

kyrie-intenties

Kyrie en Gloria

Grote Kerk Ordinarium of een ander ordinarium

Deze dragen het karakter van een huldiging van de drie-ene-God.

Het Kyrie is een oproep tot Christus, de Heer. Een korte en bondige roep om ontferming, vgl een noodkreet. Het gebed huldigt Christus als Ontfermer, als de Koning die intocht houdt. Een gezongen Kyrie verdient de voorkeur en wordt gevolgd door de engelenzang, de aanhef van het Gloria.

gemeente gaat zitten

Over het staan

Het is passend dat we staan bij de voorbereiding, aan het begin van de eredienst. Het is een teken van respect om op te staan voor de ontmoeting met God. God kent de mens en heeft uiteraard liefdevol begrip voor wie niet kan gaan staan. Het staan in de eredienst refereert ook aan de opstanding: christenen zijn mensen van de opstanding. Bij het begin bevinden we ons als het ware nog bij de ingang. Bij de ingang moeten we eerst nog wat ons belast neerleggen en wat ons afleidt afschudden, dat wat ons blokkeert aan schuld en nood om God te kunnen ontmoeten. Al deze stappen aan het begin van de eredienst, de voorbereiding, willen de kerkganger vrij maken voor de ontmoeting met God zelf in zijn Woord.

Groet

De Heer zal bij u zijn

De Heer zal u bewaren

De gebedsgroet over en weer van vg en gemeente is in feite een oproep om aandacht bij het biddend overgaan tot de kernmomenten van de dienst (vandaar dat deze groet ook klinkt bij inzet van Tafelgebed en Doopgebed)

Gebed van de zondag

...

Door onze Heer Jezus Christus, uw Zoon,
die met U in de eenheid van de heilige Geest
leeft en regeert in de eeuwen der eeuwen

Amen

Dit collectagebed (=verzamelen) is het voorbereidingsgebed bij uitstek, dat de harten van de gemeente richt op de Ontmoeting met God in de verkondiging van de Schriften, het viere van de Maaltijd van de Heer en een leven in de verwachting van Gods Rijk dat komt.
Het gebed van de zondag heeft een 'gedenkende' structuur. Het besluit de stille gebeden van de gemeente en vat die samen. Zo fungeert het als afsluiting van het opgangslied, de toenadering, de psalm en de huldigingsroep en lofprijzing. Tegelijk leidt het gebed toe naar de lezingen van deze dag. Het vindt zijn grond in de gedachtenis van de heilsdaden van God, waarin Hij leven schept en zijn verbond onderhoudt. Gij, die....we bidden---opdat wij...

DE HEILIGE SCHRIFT

Lezing uit Thora, Profeten of Geschriften

Zo spreekt de HEER
Wij danken God

Door de Schrift spreekt God tot ons.
Iedere lezing kan besloten worden met een acclamatie, waarop de gemeente antwoordt.

Antwoordpsalm of lied

Deze psalm maakt structureel deel uit van de dienst van de Schrift en wordt Antwoordpsalm of Graduale genoemd. Deze werd vanouds gezongen op de gradus, de trede onderaan de lezenaar.

Mogelijkheid van tweede schriftlezing uit de Brieven gevolgd door een
HALLELUJA (vers of lied) *(vervalt in de Veertigdagentijd)* gemeente gaat nu al staan

Het Halleluja (vers of lied) is een vast onderdeel van de opgang naar het Evangelie waarin, naar het geloof van de kerk, Christus zelf tot ons spreekt. De gemeente gaat al staan, zodat zij klaar staat om de woorden van de Heer te horen

We kennen God uit zijn omgang met Israël en met de volkeren, maar toch het meest en het diepst zoals Hij ons Zichzelf liet zien in zijn Zoon, Jezus Christus; in het Evangelie komt Jezus ons zelf tegemoet en spreekt Hij ons aan; daarom staan we.

Evangelielezing

Lofprijzing Lof zij U, Christus!
 in eeuwigheid, amen gemeente gaat zitten

Woord voor de kinderen

Kinderen gaan met het licht naar de nevendienst

Prediking

Elke prediker staat voor de vraag hoe de godsontmoeting van ergens en ooit kan worden tot een godsontmoeting van hier en nu. De bijbeltekst als ontmoetingsplaats. De prediking staat in dienst van dit goddelijk spreken en menselijk zoeken.

Meditatief orgelspel

Het orgelspel kan het gezegde verdiepen en schept ruimte voor de eigen gedachten. Want ook muziek is verkondiging. Muziek geeft het onzegbare een stem.

Credo of lied

De geloofsbelijdenis is het antwoord van de gemeente op de verkondiging van de Schrift.

De gemeente belijdt op wie zij haar vertrouwen stelt.

Bij de viering van de Maaltijd gebruiken vrijwel alle grote christelijke tradities de geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel. De gereformeerde traditie koos voor de kortere Apostolische Geloofsbelijdenis.

Deze laatste klinkt bij doop en belijdenis.

Het geloofsvertrouwen kan echter ook in andere liederen tot klinken gebracht worden.

GEBEDEN EN GAVEN

Dit is de plaats om mededelingen te doen mbt het leven van de gemeente, zowel pastoraal als diakonaal.

Een goed woord voor het doel van de collecte versterkt de diaconale houding van de gemeente.

Dankzegging

Gebeden beginnen met een dankzegging

Voorbede

De intenties worden besloten met een gezongen acclamatie ...

De gebeden zijn van de hele gemeente. Dit komt tot uitdrukking door de acclamaties (acclamare – toejuichen), die verband houden met het kerkelijk jaar.

Stil gebed

Slotgebed en Onze Vader

Kinderen komen tijdens voorspel van het slotlied weer terug in de dienst

ZENDING EN ZEGEN

gemeente gaat staan

Slotlied

Zegen

Amenzang

Orgelspel

Het vormt de afsluiting van de liturgie en is een moment om de dienst te laten bezinken waarbij men nog even kan gaan zitten. Een andere functie van het orgelspel is dat het de gemeente begeleidt bij het naar buiten gaan.

Literatuur

- **Dienstboek PKN**
- **De eredienst, een gang door de liturgie van de Evangelisch-Lutherse Synode**
- **Liturgie, een uitleg over de opbouw van de zondagse eredienst van ds. M. den Dekker, Cor Ardesch en Catrien Posthumus Meyjes**